

KLAGANDE

Sociala områdesnämnden öster i Jönköpings kommun

MOTPART

[REDACTED]

God man: [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDEFörvaltningsrätten i Jönköpings dom den 14 juni 2017 i mål nr 2414-17,
se bilaga A**SAKEN**Ledsagarservice enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa
funktionshindrade (LSS)**KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE**

Kammarrätten avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Sociala områdesnämnden yrkar att kammarrätten upphäver förvaltningsrättens dom och fastställer nämndens beslut. Till stöd för sin talan anför nämnden bl.a. följande. Ledsagarservice ska beviljas för enklare aktiviteter inom närmiljön. Med närmiljö bör avses resor huvudsakligen inom Sveriges gränser, i rimlig omfattning och som ryms under en dag. Vidare ska det i princip inte uppkomma några kostnader för ledsagaren i samband med uppdraget. ██████████ är inte socialt isolerad och gör olika aktiviteter. Hon har vidare de senaste åren gjort ett flertal resor inom Sverige och har efter förvaltningsrättens dom beviljats en dagsresa till Göteborg.

██████████ har inte svarat i målet.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Enligt praxis finns det inget hinder mot insatsen ledsagarservice enligt LSS vid resor med övernattning, jfr RÅ 2003 ref. 79. En annan sak är att omkostnader som kan uppstå för ledsagaren vid sådana aktiviteter inte ingår i den insatsen, jfr HFD 2011 ref. 8. Med hänsyn härtill samt de skäl förvaltningsrätten anfört ska överklagandet avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Kammarrättsråden Bodil Stelzer (ordförande), Göran Mattsson (referent) och Jan Källman har deltagit i avgörandet.

Föredragande: Johan Åkerhed

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I JÖNKÖPING****DOM**
2017-06-14
Meddelad i JönköpingMål nr
2414-17**KLAGANDE**[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

God man

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]**MOTPART**Sociala områdesnämnden öster i Jönköpings kommun
Nämndkansliet
55189 Jönköping**ÖVERKLAGAT BESLUT**

Sociala områdesnämnden öster i Jönköpings kommuns beslut 2017-04-11

SAKEN

Ledsagarservice enligt lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller överklagandet och beslutar att [REDACTED] har rätt till insatsen ledsagarservice vid en resa till Stockholm med en övernattningsnatt under antingen vecka 26 eller vecka 27 år 2017.

ÖVERKLAGAT BESLUT OCH YRKANDEN M.M.

Sociala områdesnämnden öster i Jönköpings kommun (nämnden) beslutade att avslå [REDACTED] [REDACTED] ansökan om ledsagarservice för en resa till Stockholm med övernattningsnatt vecka 26 eller 27 år 2017. Som skäl för beslutet angavs att det gick utöver syftet med insatsen ledsagarservice.

[REDACTED] vill beviljas ledsagarservice vid en resa till Stockholm med en övernattningsnatt någon gång under vecka 26 eller 27. Hon lever ett väldigt

Dok.Id 230203

Postadress
Box 2201
550 02 Jönköping**Besöksadress**
Hamngatan 15**Telefon**
036-15 66 00**E-post:** forvaltningsrattenijonkoping@dom.se
www.forvaltningsrattenijonkoping.domstol.se**Telefax**
036-15 66 55**Expeditionstid**
måndag–fredag
08:00–16:00

inrutat liv och tycker det är skäligt att hon får komma utanför kommungränsen en gång om året. Det skulle vara nyttigt för henne att få resa bort och hjälpa henne att utvecklas som människa. Hon gillar att resa och vill få möjlighet att turista i huvudstaden. En resa till Stockholm skulle förmodligen vara den enda resa hon gör under året.

Nämnden bestrider bifall till överklagandet.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Gällande regler

Av 7 § och 9 § 3 LSS framgår att personer som tillhör personkretsen enligt 1 § samma lag har rätt till insatser i form av bl.a. ledsagarservice om de behöver sådan hjälp i sin livsföring och om deras behov inte tillgodoses på annat sätt. Den enskilde ska genom insatserna tillförsäkras goda levnadsvillkor.

Av förarbetena till LSS (prop. 1992/93:159 s. 172 och 178) framgår bl. a. följande. Insatsen ledsagarservice lämnas som ett led i strävandena att underlätta för den enskilde att ha kontakter med andra. Avsikten är att den enskilde ska få hjälp med att komma ut bland andra människor, exempelvis ledsagning för besök hos vänner eller vid deltagande i kulturlivet. Ledsgarservicen syftar till att bryta den isolering som ofta blir följderna av ett omfattande funktionshinder. Vid bedömning av om den enskilde har behov av insatsen i sin livsföring måste jämförelser göras med den livsföring som kan anses normal för personer i samma ålder.

Utredningen

Av nämndens utredning framgår att [REDACTED] tidigare beviljats ledsagning för en dagstur till Göteborg år 2013, en dagstur till Västervik år 2014, en dagstur till Skara sommarland år 2015 samt en tvådagarsresa med övernattnings till Hooks Herrgård år 2016.

Förvaltningsrättens bedömning

██████████ tillhör personkretsen enligt 1 § LSS. Frågan är om ██████████
██████████ förutom de insatser hon har med daglig verksamhet, boendestöd-
jare och kontaktperson, ska beviljas ledsagare för resa till Stockholm under
två dagar med en övernattnings för att tillförsäkras goda levnadsvillkor.

HFD har ansett att övervägande skäl talar för att lagstiftarens avsikt varit att
insatsen ledsagarservice tar sikte på en tämligen begränsad insats avsedd att
ge funktionshindrade som inte uppfyller förutsättningarna för personlig assi-
stans ökade möjligheter att genomföra enklare aktiviteter och bryta social
isolering (HFD 2011 ref. 8 och 60). HFD:s uttalande får ses mot bakgrund
av att målen rörde omkostnader för ledsagarservice respektive två veckors
semesterresa till Egypten. Kammarrätten i Sundsvall har ansett att en resa
till Ullared och Göteborg i över fyra nätter är en sådan begränsad insats av
enklare karaktär som insatsen ledsagarservice avser att täcka (dom den 10
februari 2016 i mål nr 1476-15).

Även om ██████████ har relativt omfattande insatser enligt LSS måste
en resa till Stockholm anses vara en så begränsad insats av enklare karaktär
som insatsen ledsagarservice är tänkt att omfatta. Det är en aktivitet som
personer i samma ålder som ██████████ normalt sett gör på egen hand.
En sådan resa innebär rekreation och umgänge, helt i linje med insatsens
syfte. Det bör också vägas in att hon inte har varit iväg på några andra resor
sedan förra sommaren. För att ha goda levnadsvillkor bör hon därför få rätt
till sökt ledsagning. Någon fråga om kostnader har inte tagits upp i ansökan
och spelar inte heller någon roll för den behovsprövning som görs. Överkla-
gandet ska bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1D)

Birgitta Holmgren

Lagmannen Birgitta Holmgren har avgjort målet. Förvaltningsrättsnotarien
Eva Lundsgård har varit föredragande.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nå för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.